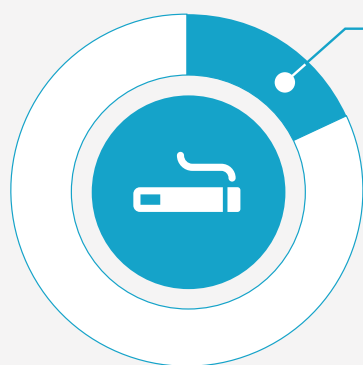

JONGERENMONITOR TABAKS- EN NICOTINEPRODUCTEN

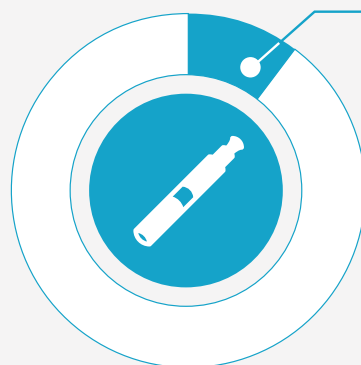
HET GEBRUIK VAN TABAKS- EN NICOTINEPRODUCTEN DOOR JONGEREN EN JONGVOLWASSENEN VAN 12 TOT EN MET 25 JAAR (HERZIENE VERSIE)

CIJFERS

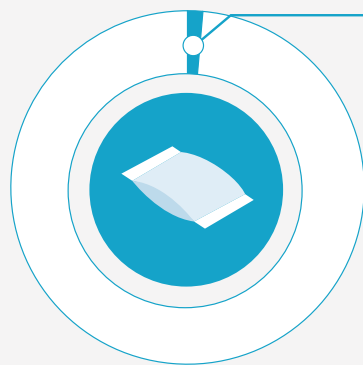
18,1%

van de jongeren
(12 t/m 25 jaar)
rookte in 2023
maandelijks

10,3%

van de jongeren
gebruikte in 2023
maandelijks een
e-sigaret

2,8%

van de jongeren
gebruikte in 2023
maandelijks
nicotinezakjes

69,1%

van de jongeren die in
2023 maandelijks een
e-sigaret gebruikte,
gebruikte ook elke
maand een sigaret

Deze factsheet

In deze factsheet presenteren we de resultaten van de eerste meting van de Jongerenmonitor Tabaks- en Nicotineproducten van het Trimbos-instituut. Met deze studie brengen we in kaart welke tabaks- en nicotineproducten jongeren en jongvolwassenen van 12 tot en met 25 jaar gebruiken. In deze publicatie laten we zien welk deel van de jongeren en jongvolwassenen tabak, elektronische sigaretten (vapes) en nicotinezakjes (ook wel 'snus' genoemd) gebruikt. We presenteren ook gegevens over het gebruik van een of meer tabaks-of nicotineproducten naast elkaar. Op een later moment volgt een uitgebreider rapport op basis van verdiepende vragen. We bespreken dan onder andere waarom jongeren zijn begonnen met het gebruik van tabaks- en nicotineproducten, of jongeren van plan zijn om te stoppen met het gebruik van tabaks- en nicotineproducten en welke hulp ze daarbij zouden kunnen gebruiken. Als kanttekening moet worden opgemerkt dat de onderzoeksmethode die voor deze studie is gebruikt (panelonderzoek) zich minder goed leent voor het goed schatten van het percentage gebruikers in de Nederlandse bevolking. Voor betrouwbare landelijke schattingen zijn andere bronnen beschikbaar. Zie voor een nadere toelichting hierop het kader 'De Leefstijlmonitor en vergelijking met andere studies'.

Waarom voeren we deze studie uit?

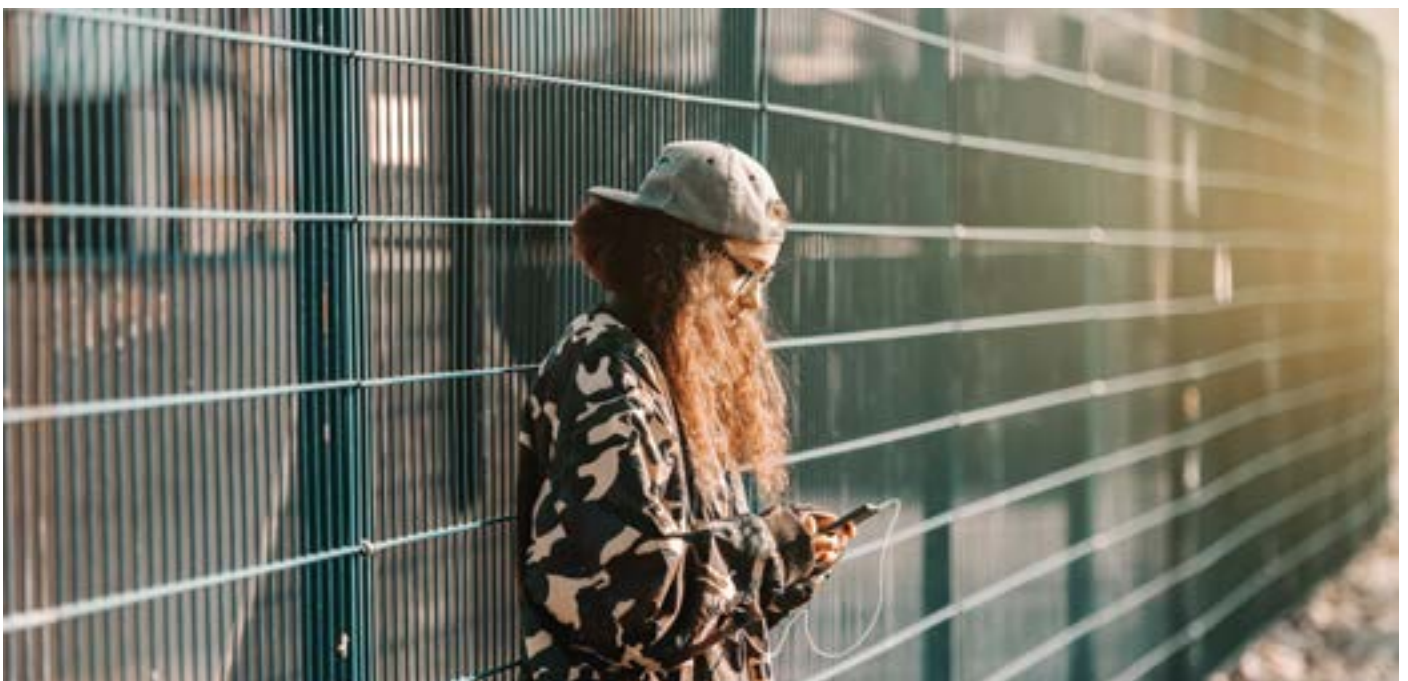
In Nederland bestaan grote zorgen over het gebruik van tabaks- en nicotineproducten onder jongeren en jongvolwassenen (12 t/m 25 jaar).¹ Er is daarom behoefte aan verdiepende data over het gebruik van deze middelen onder jongeren en jongvolwassenen. Met dit onderzoek verzamelen we deze verdiepende data.

Er is een aantal landelijke, periodieke onderzoeken waarin het gebruik van tabaks- en nicotineproducten onder jongeren en volwassenen wordt meegenomen (zie kader). Het primaire doel van deze landelijke onderzoeken is om een zo goed mogelijke schatting te doen van de omvang van het gebruik. In deze landelijke onderzoeken worden meerdere onderwerpen meegenomen waardoor de ruimte voor verdiepende vragen beperkt is.

Met de huidige studie beogen we meer verdiepende informatie te krijgen over het gebruik van tabak- en nicotineproducten onder jongeren en jongvolwassenen (12-25 jaar). In deze factsheet wordt de omvang van het gebruik in deze groep jongeren beschreven. In een latere publicatie volgen de resultaten van de verdiepende vragen.

Wat willen we bereiken met deze studie?

In deze studie brengen we het gebruik van tabak, e-sigaretten en nicotinezakjes in kaart onder jongeren en jongvolwassenen (12 t/m 25 jaar). Daarnaast stellen we verdiepende vragen aan deelnemers die tabak- of nicotineproducten gebruiken. Bijvoorbeeld waarom iemand begonnen is, of de omgeving ook gebruikt, en wat diegene zou motiveren tot stoppen. In de toekomst kunnen ook nieuwe tabaks- en nicotineproducten worden toegevoegd aan het onderzoek, zodat we nieuwe ontwikkelingen zo snel mogelijk in kaart kunnen brengen. Die inzichten kunnen we gebruiken voor beleid, campagnes en interventies.

De vragenlijst

In de vragenlijst hebben we gevraagd naar het gebruik van tabak, e-sigaretten en nicotinezakjes. Bij elk van deze onderwerpen zijn ook verdiepende vragen gesteld. Zo hebben we bijvoorbeeld gevraagd of iemand wil stoppen, al eens gestopt is en of iemand denkt te kunnen stoppen. Ook hebben we gevraagd of iemand zich verslaafd voelt en of iemand vooral met anderen (zoals vrienden) gebruikt. In open vragen hebben we gevraagd naar redenen van gebruik en redenen om te stoppen. In **bijlage A** staat de vragenlijst.

Hoe benoemden we roken, vpen en snus-gebruik?

In de vragenlijst hebben we gevraagd naar het gebruik van tabak, elektronische sigaretten en nicotinezakjes in de afgelopen 12 maanden. Om verwarring onder deelnemers te voorkomen, hebben we dit heel precies uitgevraagd.

- Bij de vraag over *roken* gaven we aan dat we alleen het roken van producten met tabak bedoelden, zoals sigaretten, shag, cigarillo's of pijp.
- Bij het gebruik van *e-sigaretten*, vroegen we naar 'vape'. 'Vape' is een veelgebruikte term voor de e-sigaret. In de vraag gaven we aan dat we met vapes 'e-sigaretten met vloeistoffen, (wegwerp) vapes of shisha-pennen' bedoelden.
- Bij het gebruik van *nicotinezakjes* vroegen we naar het gebruik van 'snus'. De term 'snus' verwijst normaal gesproken naar een tabaksproduct dat in een zakje onder de lip gebruik wordt. De term wordt in Nederland echter onterecht ook gebruikt voor nicotinezakjes (**uitleg**). Nicotinezakjes zijn kleine zakjes waarin een poeder met nicotine en een toegevoegde smaak zit. Het bevat geen tabak en is dus een ander product. Omdat de term 'snus' vaak voor nicotinezakjes gebruikt wordt, hebben we deze term in de vragenlijst aangehouden.

Werving en dataverzameling

Het veldwerk is gedaan door onderzoeksbureau **I&O Research**. De vragenlijst werd van 13 februari 2023 tot en met 8 maart 2023 onder leden van hun onderzoekspanel uitgezet.

Om respondenten te werven van 16 tot en met 25 jaar zijn leden van het onderzoekspanel direct benaderd voor deelname. Zij kregen voor het invullen spaarpunten die ze konden inwisselen voor bijvoorbeeld een cadeaukaart. Om respondenten van 12 tot 16 jaar te werven is toestemming van de ouders nodig. Daarom zijn leden van het onderzoekspanel met kinderen van 12 tot 16 benaderd met de vraag of zij hun kinderen wilden uitnodigen voor dit onderzoek. De ouders kregen spaarpunten wanneer hun kind de vragenlijst invulde en onder de deelnemers van 12 tot 16 jaar werden cadeaubonnen verloot.

Steekproef en weging

Naar schatting^a zijn in totaal 30.602 deelnemers (direct of via hun ouders) uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 4.732 deelnemers de vragenlijst volledig ingevuld en op basis van hun antwoorden hebben we de analyses uitgevoerd. We hebben er bij de werving van de deelnemers voor gezorgd dat de totale groep zoveel mogelijk lijkt op de groep jongeren en jongvolwassenen in de Nederlandse bevolking. Daarnaast zijn de data – in lijn met eerdere studies^{2,3} – in de analyses gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding. Hiervoor heeft I&O Research landelijk representatieve gegevens over de verdeling van geslacht, leeftijd en opleiding onder jongeren en jongvolwassenen van het Expertise Center voor Marketing Insights, Onderzoek en Analytics (**MOA**) gebruikt. In dit rapport presenteren we de gewogen aantallen en percentages, tenzij anders vermeld. De analyses hebben we uitgevoerd met het rekenprogramma SPSS.

Significantie

In deze rapportage zeggen we soms dat we een *significant verschil* hebben gevonden. We bedoelen daarmee dat het verschil statistisch significant is. Als in ons onderzoek een verschil statistisch significant is ($p < 0,05$), dan is de kans heel groot dat er in de bevolking ook echt een verschil is. Als een verschil significant is, vermelden we dat in de 'uitleg' bij een grafiek.

a Er is gebruik gemaakt van verschillende deelnemerspanelen en het is niet exact te achterhalen hoeveel deelnemers er via elk panel uitgenodigd zijn.

De Leefstijlmonitor en vergelijking met andere studies

Binnen de Leefstijlmonitor⁴ zijn afspraken gemaakt over welke onderzoeken landelijke bevolkingscijfers leveren voor het thema leefstijl. Voor jongeren van 12 tot en met 16 jaar zijn dat de scholierenstudies HBSC en Peilstationsonderzoek. Voor volwassenen is dat de Gezondheidsenquête. Een vergelijking met cijfers uit het huidige onderzoek geeft een globaal beeld van hoe de cijfers in dit onderzoek zich verhouden tot de landelijke prevalentie cijfers. Bij jongeren van 12 tot en met 16 jaar kan op dagelijks roken een goede vergelijking worden gemaakt met het HBSC-onderzoek uit 2021.^{5,6} Uit deze HBSC blijkt dat 2,5% van de jongeren van 12 tot en met 16 jaar in 2021 dagelijks rookte en in dit onderzoek is dat onder jongeren van 12 tot en met 16 jaar 4,0%. In HBSC rookte in deze groep 9,5% 'in de afgelopen maand' en in dit onderzoek 10,8% 'elke maand' (de vraagstelling verschilt).

Voor de jongvolwassenen van 18 tot en met 25 jaar kon een vergelijking worden gemaakt met de Gezondheidsenquête⁷ uit 2022: het percentage dagelijks rokers was 12,9% in 2022 in de Gezondheidsenquête terwijl dit in het huidige onderzoek 10,4% was (voorjaar 2023). In het huidige onderzoek gebruikte 2,3% van de jongeren van 18 tot en met 25 jaar dagelijks een e-sigaret terwijl dit in de Gezondheidsenquête van 2022 1,1% was.⁸ Voor het gebruik van snus kon een vergelijking gemaakt worden met de Aanvullende Module Middelen van de Leefstijlmonitor uit 2022.⁸ Het percentage dagelijks gebruikers was 0,6% in 2022 in de Aanvullende Module Middelen van de Leefstijlmonitor terwijl dit in het huidige onderzoek 0,7% was (voorjaar 2023).

Deze vergelijkingen laten zien dat jongeren in dit onderzoek iets vaker dagelijks roken dan in de algemene bevolking. De jongvolwassenen in dit onderzoek rookten iets minder vaak dagelijks terwijl zij iets vaker dagelijks een e-sigaret gebruikten. Over het algemeen zijn de cijfers echter vergelijkbaar.

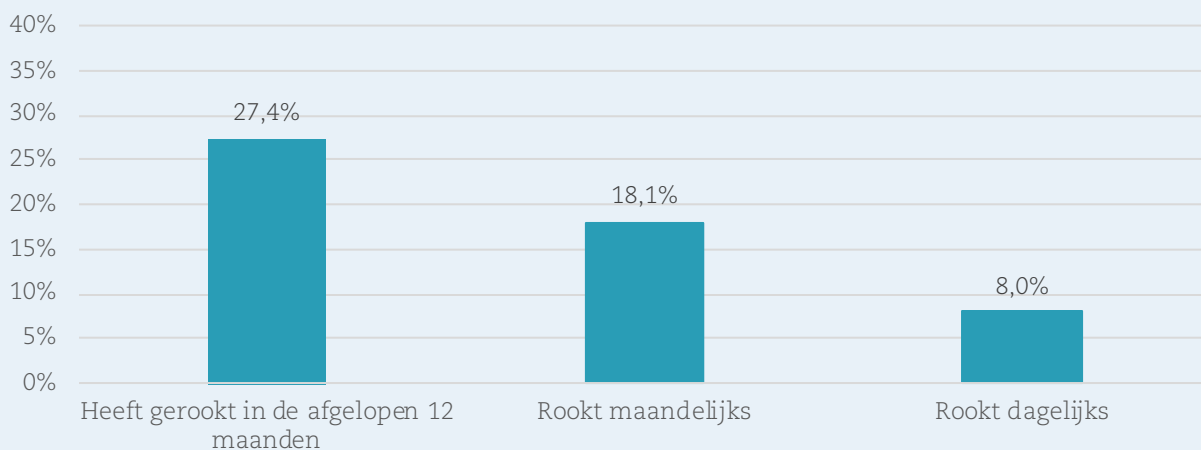
In 2024 worden nieuwe cijfers over roken en vaperen van scholieren van 12 t/m 16 jaar verwacht uit het Peilstationsonderzoek 2023 en voor volwassenen uit de Gezondheidsenquête.

^b In de Gezondheidsenquête worden vragen over middelengebruik gesteld aan personen vanaf 12 jaar. Indien gewenst kan er ook een vergelijking worden gemaakt voor de leeftijdsgroep 12 tot en met 25 jaar.

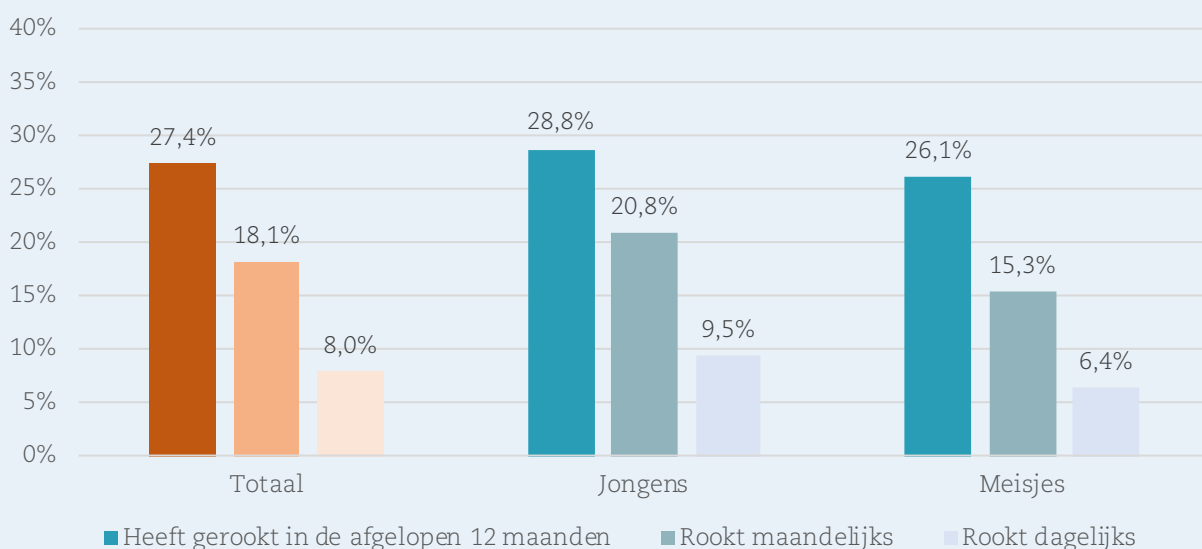
Figuur 1. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat rookte in 2023.

Uitleg: In 2023 gaf 27,4% van de jongeren aan dat ze in de afgelopen 12 maanden gerookt hadden; 18,1% zei elke maand te roken en 8,0% zei dagelijks te roken.

Jongens en meisjes

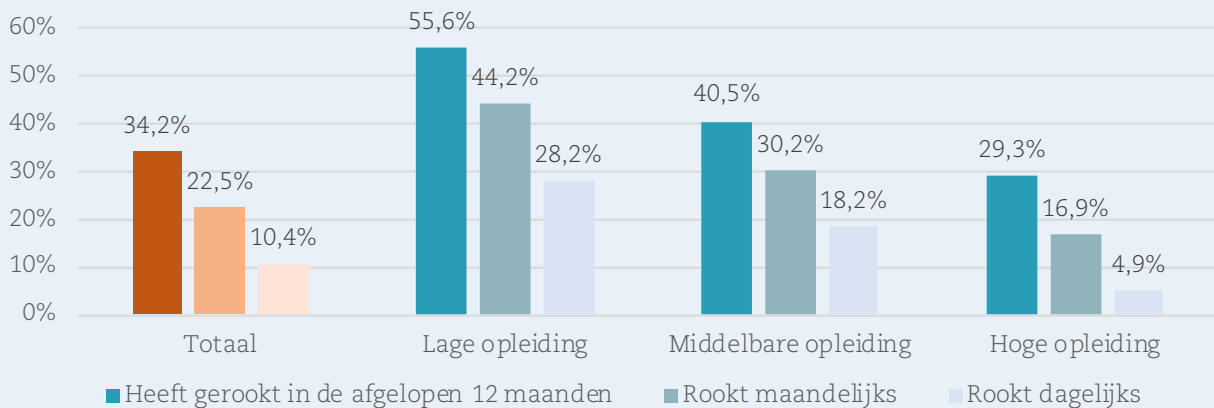
Figuur 2. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat rookte in 2023, uitgesplitst naar geslacht.

Uitleg: Onder jongens gaf een groter deel aan in de afgelopen 12 maanden gerookt te hebben dan onder meisjes. Jongens en meisjes verschilden significant van elkaar in het percentage dat elke maand en elke dag rookt. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Opleiding

Figuur 3. Percentage jongeren (18-25 jaar) dat rookte in 2023, uitgesplitst naar opleiding.

Uitleg: Onder jongeren (18 t/m 25 jaar) met een lage opleiding gaf een groter deel aan te roken dan onder jongeren met een middelbare of hoge opleiding. Dit geldt zowel voor roken in de afgelopen 12 maanden, als voor maandelijks en dagelijks roken. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Wat is een lage, middelbare of een hoge opleiding?

Lage opleiding: Dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).

Middelbare opleiding: Dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).

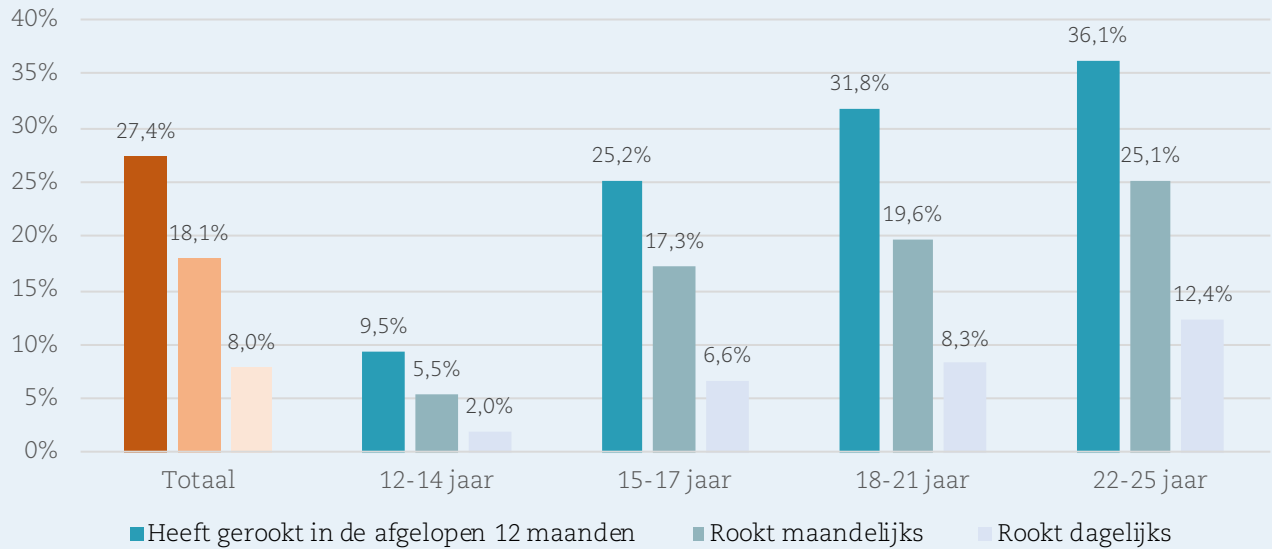
Hoge opleiding: Dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

NB: We hebben gevraagd naar de opleiding die jongeren op dit moment volgen. Aan de jongeren die momenteel geen opleiding volgen hebben we gevraagd naar hun hoogst afgeronde opleiding.

Leeftijd

Figuur 4. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat rookte in 2023, uitgesplitst naar leeftijd.

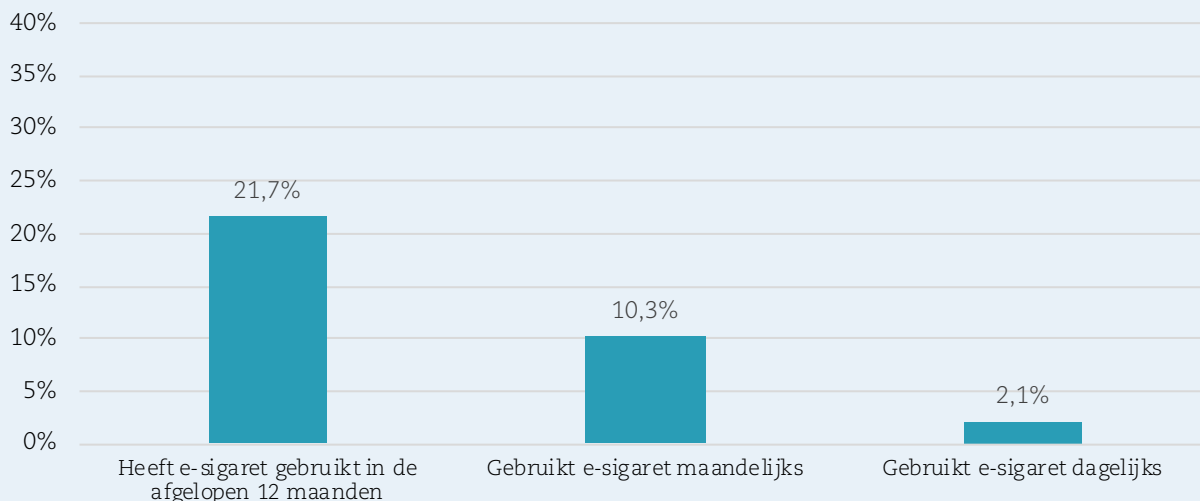

Uitleg: Het percentage jongeren dat rookte nam toe met de leeftijd. Dit geldt zowel voor roken in de afgelopen 12 maanden, als voor maandelijks en dagelijks roken. Wat opvalt is dat ongeveer een kwart van de 15-17-jarigen aangaf in de afgelopen 12 maanden te hebben gerookt. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

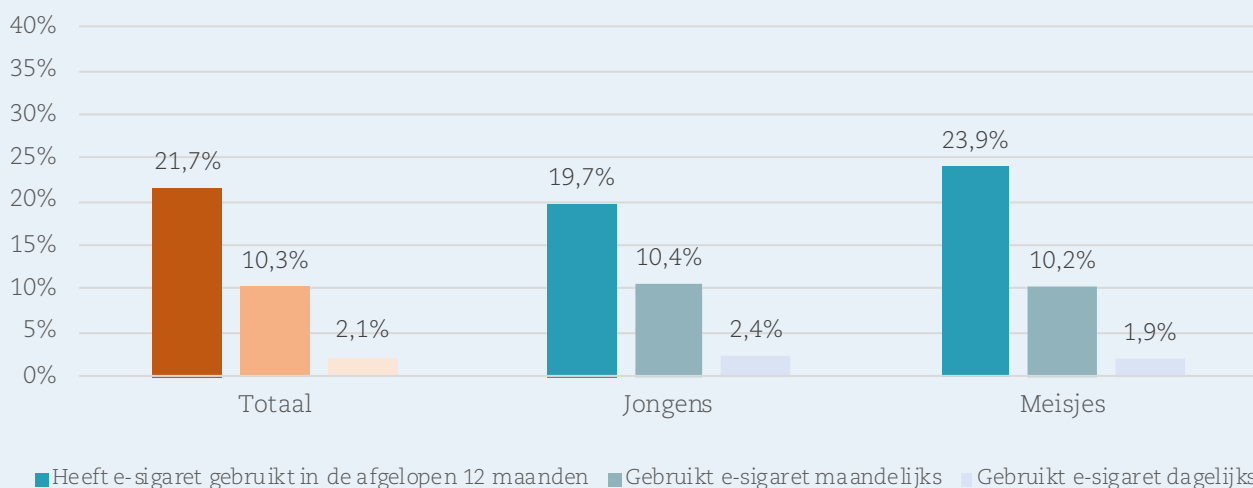
Figuur 5. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat een e-sigaret gebruikte in 2023.

Uitleg: In 2023 gaf 21,7% van de jongeren aan dat ze in de afgelopen 12 maanden een e-sigaret gebruikt hadden; 10,3% zei elke maand een e-sigaret te gebruiken en 2,1% zei dagelijks een e-sigaret te gebruiken.

Jongens en meisjes

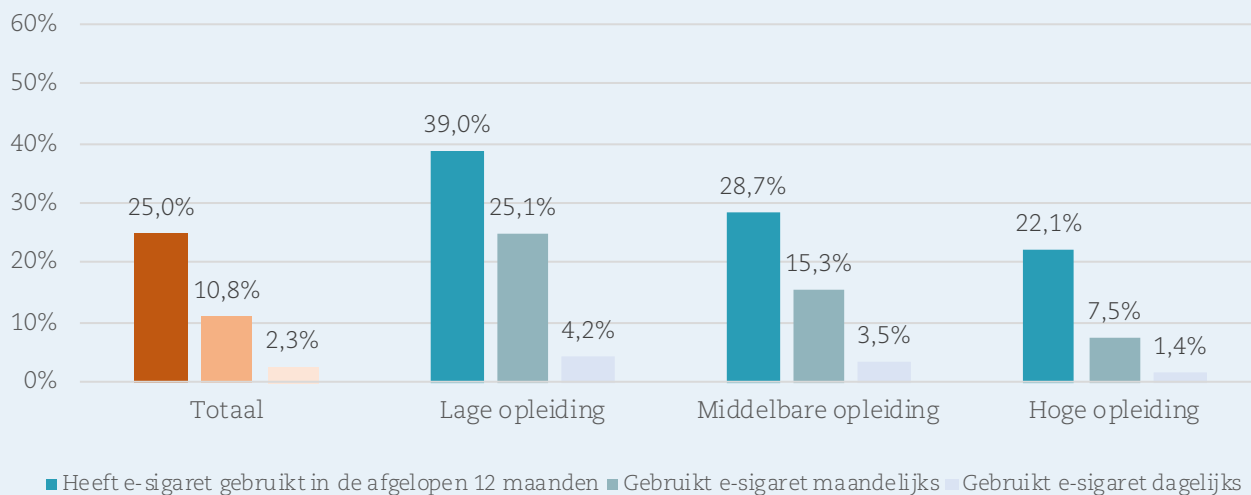
Figuur 6. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat een e-sigaret gebruikte in 2023, uitgesplitst naar geslacht.

Uitleg: Onder meisjes gaf een significant groter deel aan de in de afgelopen 12 maanden een e-sigaret gebruikt te hebben dan onder jongens. Jongens en meisjes verschilden niet significant van elkaar in het percentage dat elke maand of elke dag een e-sigaret gebruikt. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Opleiding

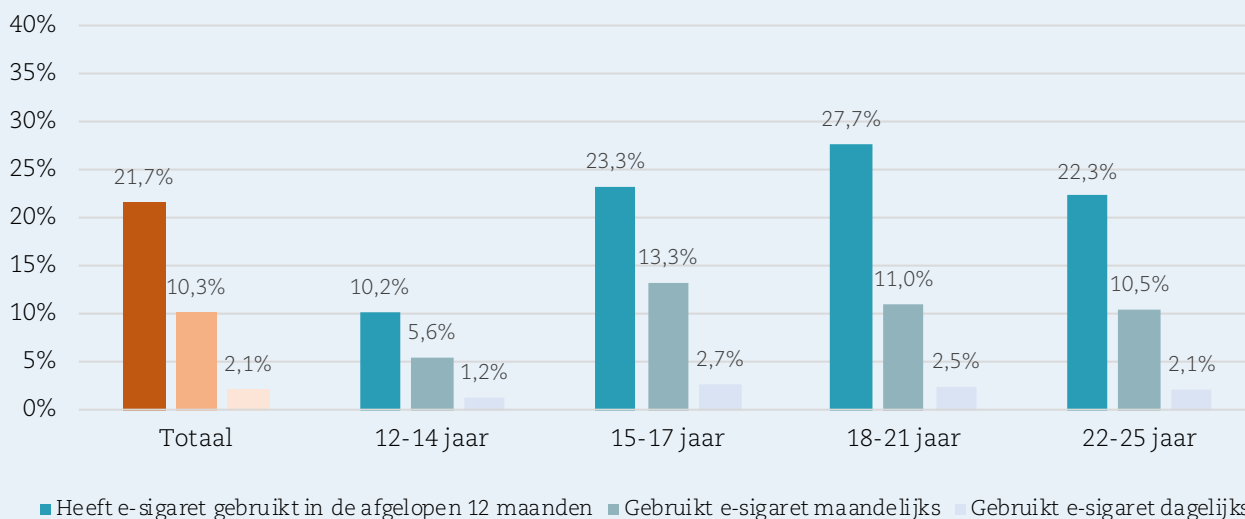
Figuur 7. Percentage jongeren (18-25 jaar) dat een e-sigaret gebruikte in 2023, uitgesplitst naar opleiding.

Uitleg: Onder jongeren (18 t/m 25 jaar) met een lage opleiding gaf een groter deel een e-sigaret te gebruiken dan onder jongeren met een middelbare of hoge opleiding. Dit geldt zowel voor het gebruik van e-sigaretten in de afgelopen 12 maanden, als voor maandelijks en dagelijks gebruik. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Leeftijd

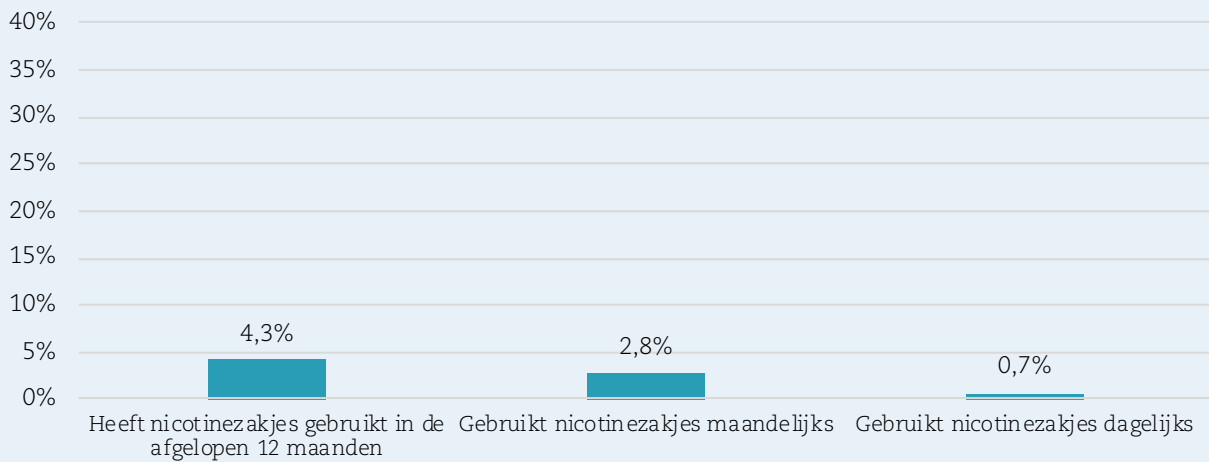
Figuur 8. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat een e-sigaret gebruikte in 2023, uitgesplitst naar leeftijd.

Uitleg: Het percentage jongeren dat aangaf in de afgelopen 12 maanden een e-sigaret gebruikt te hebben neemt flink toe vanaf het 15e levensjaar. Wat opvalt is dat het percentage jongeren dat maandelijks en dagelijks een e-sigaret gebruikt het hoogst is onder 15-17-jarigen. Tervergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

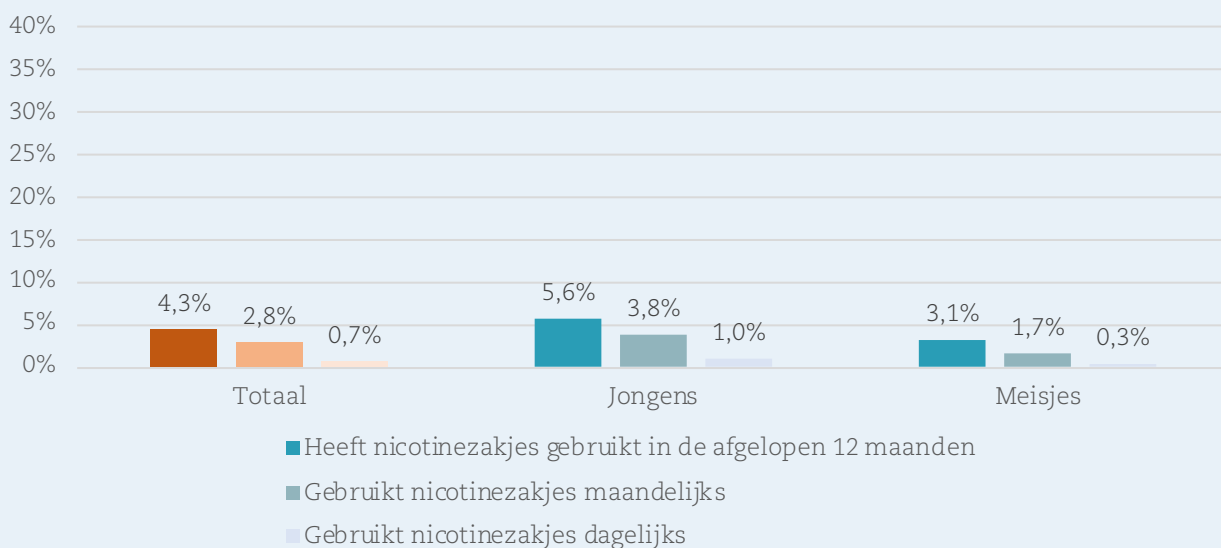
Figuur 9. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat nicotinezakjes gebruikte in 2023.

Uitleg: In 2023 gaf 4,3% van de jongeren aan dat ze in de afgelopen 12 maanden nicotinezakjes gebruikt hadden; 2,8% zei elke maand nicotinezakjes te gebruiken en 0,7% zei dagelijks nicotinezakjes te gebruiken.

Jongens en meisjes

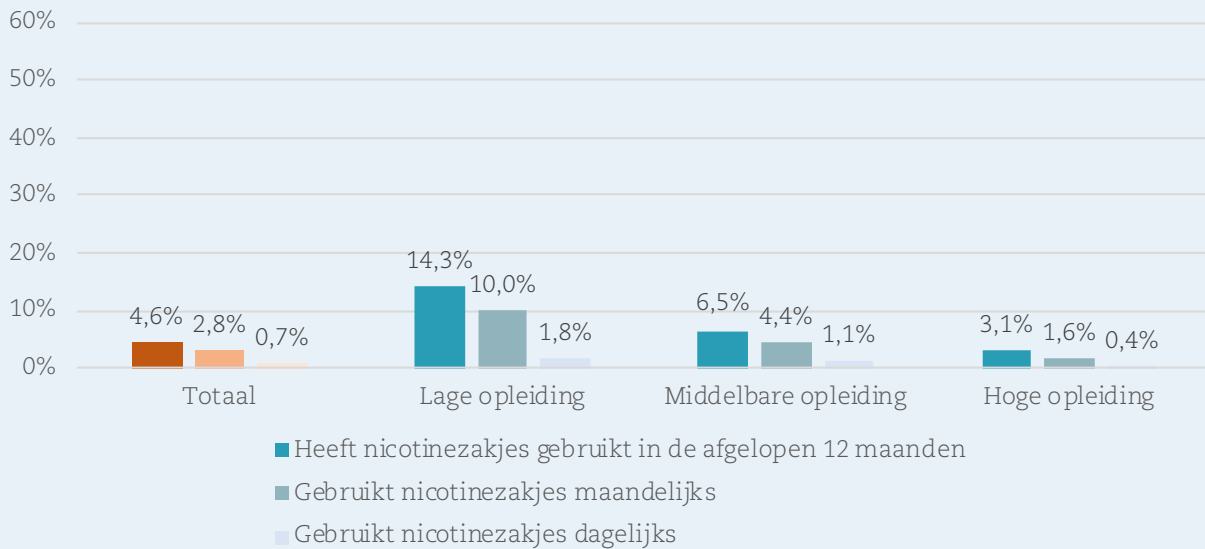
Figuur 10. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat nicotinezakjes gebruikte in 2023, uitgesplitst naar geslacht.

Uitleg: Onder jongens gaf een significant groter deel aan nicotinezakjes te gebruiken dan onder meisjes. Dit geldt zowel voor het gebruik van nicotinezakjes in de afgelopen 12 maanden, als voor maandelijks en dagelijks gebruik. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Opleiding

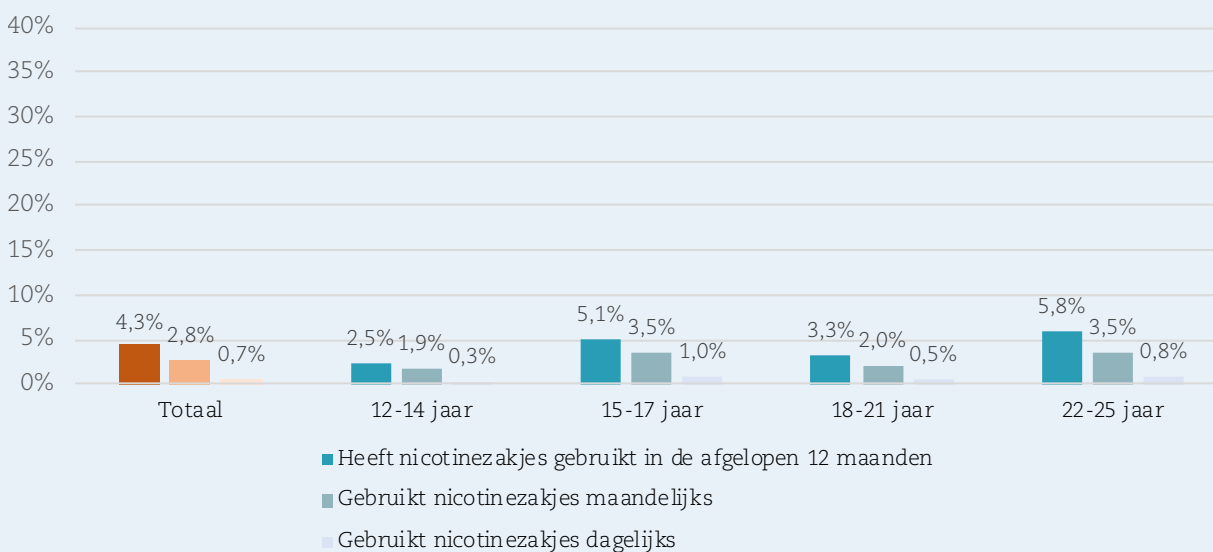
Figuur 11. Percentage jongeren (18-25 jaar) dat nicotinezakjes gebruikte in 2023, uitgesplitst naar opleiding.

Uitleg: Onder jongeren (18 t/m 25 jaar) met een lage opleiding gaf een groter deel aan nicotinezakjes te gebruiken dan onder jongeren met een middelbare of hoge opleiding. Dit geldt zowel voor het gebruik van nicotinezakjes in de afgelopen 12 maanden, als voor maandelijks en dagelijks gebruik. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

Leeftijd

Figuur 12. Percentage jongeren (12-25 jaar) dat nicotinezakjes gebruikte in 2023, uitgesplitst naar leeftijd.

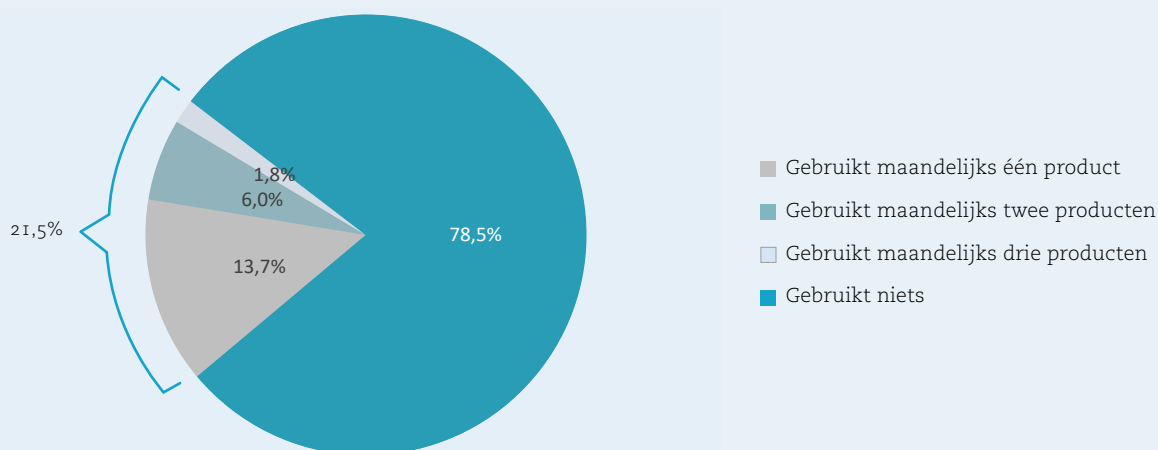

Uitleg: Het percentage jongeren dat aangaf in de afgelopen 12 maanden nicotinezakjes gebruikt te hebben lijkt vanaf het 15^e levensjaar toe te nemen. Wat opvalt is dat het percentage jongeren dat maandelijks en dagelijks nicotinezakjes gebruikt het hoogst is onder 15-17-jarigen. Ter vergelijking staan in deze figuur de percentages van de totale steekproef (in oranje).

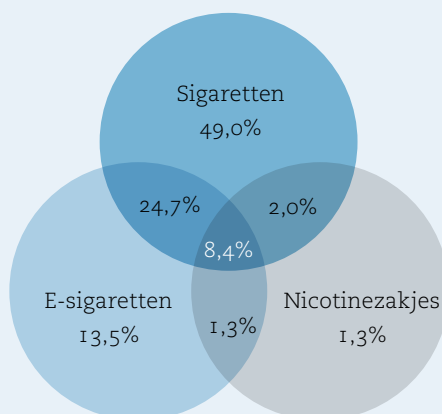
In de volgende figuren richten we ons op **maandelijks** gebruik, zodat we eenmalig gebruik van tabaks- en nicotinegebruik kunnen excluderen en meer regulier gebruik onder jongeren en jongvolwassenen in kaart kunnen brengen.

Figuur 13. Gebruik van meerdere tabaks- en nicotineproducten onder jongeren (12-25 jaar) in 2023.

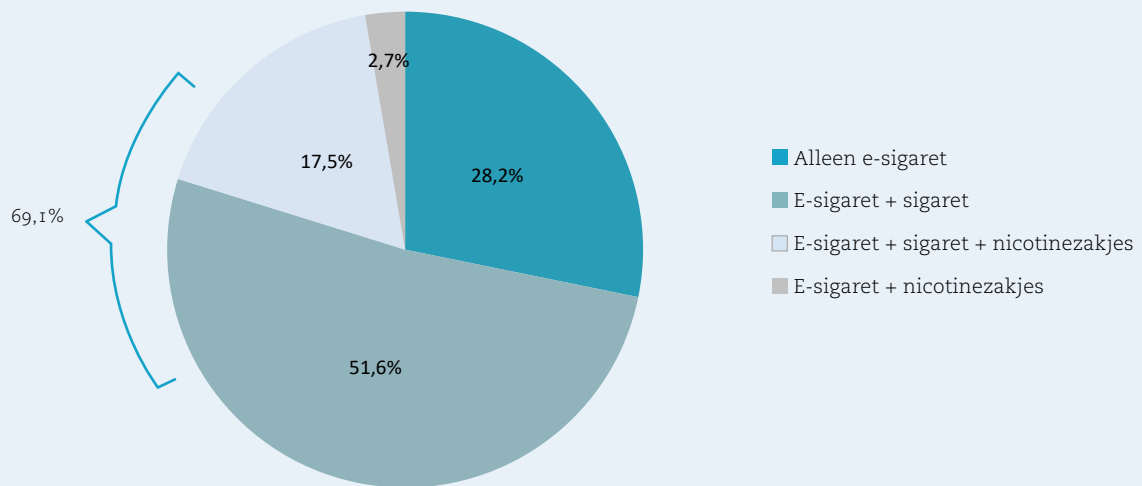
Uitleg: In 2023 gaf 21,5% van de jongeren (12-25 jaar) aan elke maand een of meer tabaks- en nicotineproducten (sigaretten, e-sigaretten en/of nicotinezakjes) te gebruiken. Van deze 21,5% gebruikte 13,7% maandelijks één product, 6,0% maandelijks twee producten en 1,8% maandelijks drie producten.

Figuur 14. Gebruik van meerdere producten onder jongeren (12-25 jaar) die maandelijks een of meer tabaks- en nicotineproducten gebruikten in 2023.

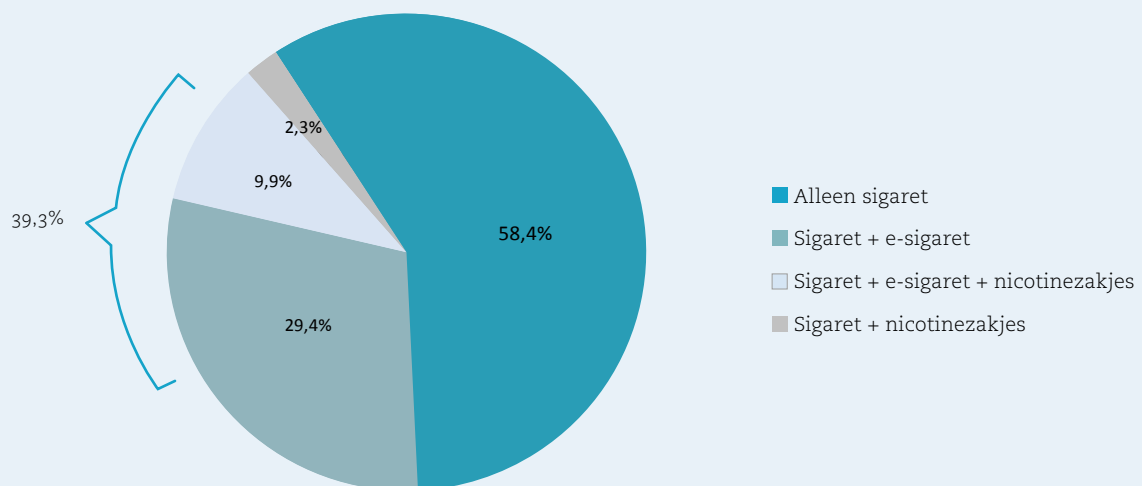
Uitleg: Onder jongeren die aangaven maandelijks een of meer tabaks- en nicotineproducten te gebruiken (N=1018), zei 49,0% alleen sigaretten te gebruiken; 13,5% gebruikte alleen e-sigaretten en 1,3% gebruikte alleen nicotinezakjes. In totaal gebruikte 33,1% van de jongeren zowel sigaretten als e-sigaretten, waarvan 8,4% daarnaast ook nog nicotinezakjes gebruikte.

Figuur 15. Gebruik van meerdere producten onder jongeren (12-25 jaar) die maandelijks een e-sigaret gebruikten in 2023.

Uitleg: Onder jongeren die aangaven maandelijks een e-sigaret te gebruiken (N=486), zei 51,6% daarnaast ook elke maand een sigaret te gebruiken en 17,5% zei naast de e-sigaret zowel sigaretten als nicotinezakjes te gebruiken. Dat betekent dat bijna twee derde van de jongeren (69,1%) die maandelijks een e-sigaret gebruikte ook elke maand een sigaret gebruikte.

Figuur 16. Gebruik van meerdere producten onder jongeren (12-25 jaar) die maandelijks rookten in 2023.

Uitleg: Onder jongeren die aangaven maandelijks te roken (N=855), zei 29,4% daarnaast ook elke maand een e-sigaret te gebruiken en 9,9% zei naast de sigaret zowel e-sigaretten als nicotinezakjes te gebruiken. Dat betekent dat 39,3% van de jongeren die maandelijks een sigaret gebruikte ook elke maand een e-sigaret gebruikte.

1. Demografische gegevens en gebruik middelen

1. Hoe oud ben je?

[...] jaar

2. Ik ben een:

Jongen/ man
Meisje/ vrouw
Anders, namelijk...

3. Zit je op school of studeer je?

Ja (naar vraag 4)
Nee (naar vraag 5)

4. Op welke school of studie zit je?

Basisschool
VMBO
HAVO/VWO jaar 1, 2, 3
HAVO/VWO jaar 4, 5, 6
MBO – niveau 1
MBO – niveau 2
MBO – niveau 3, 4
HBO/ WO
Weet ik niet/ wil niet zeggen
→ Vraag 6

5. Wat is de hoogste opleiding die je hebt afgemaakt?

Basisschool
VMBO
HAVO/VWO jaar 1, 2, 3
HAVO/VWO jaar 4, 5, 6
MBO – niveau 1
MBO – niveau 2
MBO – niveau 3, 4
HBO/ WO/ Universiteit
Weet ik niet/ wil niet zeggen

6. Wat zijn de 4 cijfers van de postcode van je woonadres?

[open vraag]

7. De volgende vragen gaan over roken. We bedoelen daarmee alleen producten met tabak, zoals sigaretten, shag, cigarillo's of pijp. Heb je in de afgelopen 12 maanden gerookt?

Ja
Nee
→ Indien ja volgt nu blok 2 roken, indien nee door naar vraag 8.

8. De volgende vragen gaan over vaperen. We bedoelen daarmee e-sigaretten met vloeistoffen, (wegwerp)vapes of shisha-pennen. Heb je in de afgelopen 12 maanden gevaped?

We bedoelen niet: vaporizers voor cannabis.
Ja
Nee
→ Indien ja volgt nu blok 3 vaperen, indien nee door naar vraag 9.

9. De volgende vragen gaan over snus. We bedoelen daarmee ook nicotinezakjes of 'pouches'. Heb je in de afgelopen 12 maanden snus gebruikt?

Ja
Nee
→ Indien ja volgt nu blok 4 nicotinezakjes, indien nee door naar vraag 10.

Mensen die op vraag 7, 8 en 9 'Nee' hebben geantwoord vraag 10 en 11 stellen en dan afsluiten.

10. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen:

Het is normaal dat jongeren van mijn leeftijd...

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens/ Niet mee oneens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
Sigaretten (of andere tabaksproducten) roken <i>Denk bij andere tabaksproducten aan shag, cigarillo's of pijp</i>					
Vapen <i>Of e-sigaretten gebruiken</i>					
Snus (of Nicotinezakjes) gebruiken					

11. Heb je wel eens gehoord van ...

	Ja, bezoek/ bel ik regelmatig	Ja, heb ik wel eens bezocht/ gebeld	Ken ik alleen van naam	Nee, ken ik niet
ikstopnu.nl				
rokeninfo.nl				
jongvolwassenen.ikstopnu.nl				
Stoplijn (0800-1995)				
Trimbos TikTok account				

Mensen die op één of meerdere van de vragen 7,8 en 9 'ja' hebben geantwoord ga na iedere vraag waar ze 'ja' op hebben geantwoord door met bijbehorende sets vragen over roken (vanaf 12), vapen (vanaf 25), snus (vanaf 41). Deze mensen eindigen met vraag 10 en 11.

2. Roken

12. Hoe vaak rook je?

- Elke dag
- Niet elke dag maar wel elke week
- Niet elke week maar wel elke maand
- Minder dan eens per maand
- Weet ik niet

13. Wat voor product rook je?

- Sigaretten
- Shag (zelf gerold)
- Hulzentabak (zelf gemaakt)
- Cigarillo's
- Pijp
- Anders, namelijk...

14. Rook je vaker alleen of met anderen?

- Ik rook altijd alleen
- Ik rook meestal alleen, soms met anderen
- Ik rook ongeveer even vaak alleen als met anderen
- Ik rook soms alleen, meestal met anderen
- Ik rook altijd met anderen

15. Waarom ben je ooit begonnen met roken?

[Open vraag]

16. Waarom rook je nu?

[Open vraag]

17. Denk je dat je verslaafd bent aan roken?

- Ja
- Nee

18. Ben je van plan om te stoppen met roken?

- Ja, binnen nu en een maand (naar 19, 20 overslaan)
- Ja, binnen 1 en 6 maanden (naar 19, 20 overslaan)
- Ja, in de toekomst, maar niet binnen 6 maanden (naar 19, 20 overslaan)
- Nee, nooit (19 overslaan, naar 20)
- Weet ik niet (19 overslaan, naar 20)

19. Waarom ben je van plan te stoppen met roken?

[Open vraag]

→ *Vraag 21.*

20. Wat zou een reden zijn waardoor je wel wilt stoppen?

[Open vraag]

21. Heb je in de afgelopen 12 maanden weleens geprobeerd om te stoppen met roken?

- Ja
- Nee (vraag 22 overslaan)

22. Heb je het bij zo'n poging om te stoppen weleens 24 uur of langer volgehouden om niet te roken?

- Ja
- Nee

23. Stel je je eens voor dat je morgen gaat proberen om te stoppen met roken. Denk je dat het je dan lukt om ook op moeilijke momenten niet te roken?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Neutraal
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet
- Weet ik niet

24. Zou je bij een (volgende) stoppoging gebruik maken van hulpmiddelen? Je kunt meerdere antwoorden aanvinken.

- Nee, ik zou geen hulpmiddelen gebruiken
- Ja, professionele begeleiding
- Ja, een stoppen-met-roken app
- Ja, een website (online zelfhulp)
- Ja, een boek, folder of brochures over stoppen met roken
- Ja, met e-sigaretten of vapes
- Ja, verhitte tabakssticks, zoals IQOS
- Ja, nicotine vervangende middelen zoals nicotinepleisters
- Ja, medicijnen (via de huisarts)
- Anders, namelijk ...

3. Vapen

25. Hoe vaak vape je?

- Elke dag
- Niet elke dag maar wel elke week
- Niet elke week maar wel elke maand
- Minder dan eens per maand
- Weet ik niet

26. Vape je vaker alleen of met anderen?

- Ik rook altijd alleen
- Ik rook meestal alleen, soms met anderen
- Ik rook ongeveer even vaak alleen als met anderen
- Ik rook soms alleen, meestal met anderen
- Ik rook altijd met anderen

27. Wat voor soort vape gebruik jij meestal? Je kunt meerdere antwoorden aanvinken.

- Een wegwerp vape
- Een vape met navullingen (pods)
- Een vape die ik zelf met vloeistof vul
- Anders, namelijk...

28. Weet jij of er nicotine in je vape zit?

- Ja, er zit minder dan 2% nicotine in
- Ja, er zit 2% nicotine in
- Ja, er zit 5% nicotine in
- Ja, er zit nicotine in maar ik weet niet hoeveel
- Ja, er zit geen nicotine in
- Ik weet niet of er nicotine in mijn vape zit

29. Waarom ben je ooit begonnen met vapen?

[Open vraag]

30. Waarom vape je nu?

[Open vraag]

31. Denk je dat je verslaafd bent aan vapen?

- Ja
- Nee

32. Heb je wel eens klachten gehad na het gebruiken van een vape? Je kunt meerdere antwoorden aanvinken.

- Ja, last van mijn longen
- Ja, hoesten
- Ja, last van mijn keel
- Ja, duizelig of licht in mijn hoofd
- Ja, hoofdpijn
- Ja, misselijk
- Ja, flauwgevallen
- Ja, iets anders, namelijk ...
- Nee

Als vraag 7+8 beide 'Ja' is dan vraag 33. Anders overslaan.

33. Wat gebruikte je eerder: de vape of tabaksproducten zoals sigaretten, shag, sigaren, cigarillo's of pijp?

- Eerst tabaksproducten
- Eerst de vape
- Beide ongeveer tegelijk
- Weet ik niet

34. Ben je van plan om te stoppen met vaperen?

Ja, binnen nu en een maand (naar 35, 36 overslaan)

Ja, binnen 1 en 6 maanden (naar 35, 36 overslaan)

Ja, in de toekomst, maar niet binnen 6 maanden (naar 35, 36 overslaan)

Nee, nooit (vraag 35 overslaan, naar 36)

Weet ik niet (vraag 35 overslaan, naar 36)

35. Waarom ben je van plan te stoppen met vaperen?

[open vraag]

→ *Vraag 37.*

36. Wat zou een reden zijn waardoor je wel wilt stoppen?

[Open vraag]

37. Heb je in de afgelopen 12 maanden weleens geprobeerd om te stoppen met het gebruik van de vape?

Ja

Nee (vraag 38 overslaan)

38. Heb je het bij zo'n poging om te stoppen weleens 24 uur of langer volgehouden om de vape niet te gebruiken?

Ja

Nee

39. Stel je je eens voor dat je morgen een poging doet om te stoppen met het gebruik van de vape. Denk je dat het je dan lukt om ook op moeilijke momenten niet te vaperen?

Zeker wel

Waarschijnlijk wel

Neutraal

Waarschijnlijk niet

Zeker niet

Weet ik niet

40. Weet je andere woorden voor vaperen?

[Open vraag, optioneel]

4. Nicotinezakjes

41. Gebruik(te) je snus met of zonder tabak?

Met tabak

Zonder tabak

Beide

Ik weet niet of er tabak in zat

42. Hoe vaak gebruik je snus?

Elke dag

Niet elke dag maar wel elke week

Niet elke week maar wel elke maand

Minder dan eens per maand

Weet ik niet

43. Gebruik je snus vaker alleen of met anderen?

Ik rook altijd alleen

Ik rook meestal alleen, soms met anderen

Ik rook ongeveer even vaak alleen als met anderen

Ik rook soms alleen, meestal met anderen

Ik rook altijd met anderen

44. Waarom ben je ooit begonnen met snus?

[Open vraag]

45. Waarom gebruik je nu snus?

[Open vraag]

46. Denk je dat je verslaafd bent aan snus?

Ja

Nee

47. Ben je van plan om te stoppen met snus?

Ja, binnen nu en een maand (naar 48, 49 overslaan)

Ja, binnen 1 en 6 maanden (naar 48, 49 overslaan)

Ja, in de toekomst, maar niet binnen 6 maanden (naar 48, 49 overslaan)

Nee, nooit (naar 49, 48 overslaan)

Weet ik niet (naar 49, 48 overslaan)

48. Waarom ben je van plan je stoppen met snus?

[Open vraag]

→ Vraag 50.

49. Wat zou een reden zijn waardoor je wel wilt stoppen?

[Open vraag]

50. Heb je in de afgelopen 12 maanden weleens geprobeerd om te stoppen met snus?

Ja

Nee (vraag 51 overslaan)

51. Heb je het bij zo'n poging om te stoppen weleens 24 uur of langer volgehouden om geen snus te gebruiken?

Ja

Nee

52. Stel je je eens voor dat je morgen een poging doet om te stoppen met snus. Denk je dat het je dan lukt om ook op moeilijke momenten geen snus te gebruiken?

Zeker wel

Waarschijnlijk wel

Neutraal

Waarschijnlijk niet

Zeker niet

Weet ik niet

53. Heb je wel eens klachten na het gebruiken van snus? Je kunt meerdere antwoorden aanvinken.

Ja, last van mijn mond

Ja, last van mijn keel

Ja, duizelig of licht in het hoofd

Ja, hoofdpijn

Ja, misselijk

Ja, flauwgevallen

Ja, iets anders:....

Nee

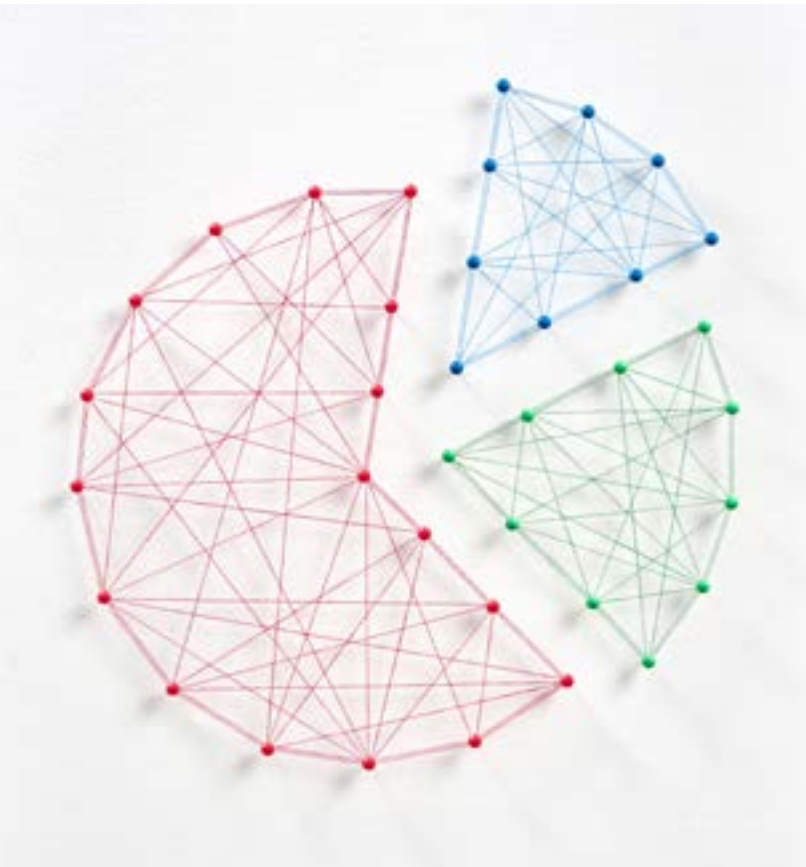
5. Afronding

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst!

Je maakt kans op één van de 25 bol.com bonnen ter waarde van 20 euro.

Als ik win, dan...

- Ontvang ik mijn prijs graag via het e-mailadres ...
- Ontvang ik mijn prijs graag via het e-mailadres van mijn ouders (dat reeds bij I&O Research bekend is)
- Ik wil geen prijs winnen

EN NU VERDER..

Wil je meer weten over dit thema? Lees dan ook onderstaande factsheets:

- [Factsheet: Quiddy App](#)
- [Factsheet: Elektronische sigaretten](#)
- [Notitie: Het bereiken van jongvolwassenen met stoppen-met-rokenhulp](#)

WIJ GAAN OOK VERDER..

Ook de komende jaren gaan we door met het monitoren van het roken in Nederland. Wij vinden het belangrijk dat iedereen gemakkelijk de belangrijkste cijfers kan vinden. De meest recente cijfers rondom roken, alcohol en drugs staan op: trimbos.nl/kennis/cijfers/.

Heb je vragen over deze rapportage? Neem dan contact op met Heike Garritsen (hgarritsen@trimbos.nl).

VERWIJZINGEN

1. Tweede Kamer der Staten-Generaal. *Op Weg Naar de Rookvrije Generatie.*; 2022:3475282-1040462-VGP.
2. Bommelé J, Willemsen M. Roken en de coronacrisis. Published online 2021:1-12.
3. Van Aerde M, Troelstra S, Willemsen M. Stoppen-met-rokenapps: wat wil de gebruiker? Published online 2023:1-15.
4. De Hollander E, Hupkens C, Van Dorsselaar S, et al. De Leefstijlmonitor: Cijfers voor gezondheidsbeleid. *TSG - Tijdschr voor gezondheidswetenschappen.* 2022;100(3):98-106. doi:10.1007/s12508-022-00349-8
5. Boer M, Van Dorsselaar S, De Looze M, et al. HBSC 2021 Gezondheid en welzijn van scholieren in Nederland. Published online 2022.
6. HBSC-Nederland/Leefstijlmonitor, UU, Trimbos-instituut en SCP i.s.m. RIVM, 2021.
7. Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2022.
8. Aanvullende Module Middelen van de Leefstijlmonitor (LSM-A middelen), Trimbos-instituut i.s.m. RIVM en CBS, 2022.

Colofon

Auteurs

Heike Garritsen
Jeroen Bommelé
Claire de Nerée
Sigrid Troelstra
Esther Croes
Marc Willemsen

Ontwerp & productie

Canon Nederland N.V.

Beeld

www.gettyimages.nl

Deze rapportage is gemaakt in opdracht van het Ministerie van VWS en te downloaden via www.trimbos.nl/webwinkel met artikelnummer AF2112.

© 2023, Trimbos-instituut, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze opgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.